

WWF *for a living planet*

WWF
Lintulahdenkatu 10
FI-00500 Helsinki

Puh. 09 7740 100
Faksi: 09 7740 2139
www.wwf.fi

Maa- ja metsätalousministeriö
Ylitarkastaja Janne Pitkänen
Kala- ja riistaosasto
PL 30
00023 VALTIONEUVOSTO

26.7.2010

Email:

janne.pitkanen@mmm.fi
kirjaamo@mmm.fi

Viite: MMM lausuntopyyntö 8.7.2010, Dnro 1948/15/2010
ASIA: WWF Suomen lausunto MMM:n pyyntilupia koskevista
määräyskirjeluonnoksista

WWF Suomi kiittää lausuntopyynnöstä ja toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Yleistä

Pidämme hyvän hallintotavan vastaisena, että näin laaja ja monen uhanalaisen eläinkannan osalta hyvin merkittävä lausuntopyyntö lähetetään parin viikon vastausajalla keskellä heinäkuun vilkkainta kesälomasesonkia, vaikka lausuntoaikaa onkin aikaisemmista vuosista hivenen pidennetty.

Itämeren hylkeet, yleistä

MMM:n nyt toistamiseen ehdottama itämerennorpan pyynnin aloittaminen sekä hallin pyyntikiintiön pitämien yli tuhannessa yksilössä poikkeavat täysin muiden Itämeren maiden ja muiden EU-maiden hyljepolitiikasta. Tämä leimaa Suomen ainoana Itämeren maista hylkeisiin pääsääntöisesti haittaeläimenä suhtautuvaksi maaksi.

WWF toivoo, että MMM palaa lähemmäs muiden Itämeren valtioiden linjaa ja ehdottaa lajien suhteen jatkossa sellaisia pyyntiperiaatteita, jotka sopivat nykyaikaista pyyntilupapolitiikkaa noudattavan hallinnon periaatteisiin. Asiassa on kyse myös Suomen maineesta, koska hylkeiden ja erityisesti ilmastonmuutoksen uhkaaman norpan suojelupolitiikka kiinnostaa Euroopassa laajasti.

Itämerennorppa

WWF katsoo, ettei itämerennorpan pyyntiä tule aloittaa. MMM esitti itämerennorpan pyynnin aloittamista myös vuonna 2009, mutta päätyi perustellun kritiikin myötä kuitenkin vetämään esityksensä takaisin. Tilanne ei ole millään oleellisella tavalla muuttunut vuoden aikana, eikä perustetta itämerennorpan pyynnin aloittamiselle edelleenkään ole. Lisäksi,

for a living planet

ennen kuin harkitaan itämerennorpalle pyyntikiintiötä, on selvitettävä siihen kohdistuvan laittoman pyynnin ja kalanpyydysten aiheuttaman sivusaaliskuolleisuuden suuruus.

IUCN:n Pinniped Specialist Group on luokitellut itämerennorpan vaarantuneeksi (vulnerable) alalajiksi hylkeiden uhanalaisuutta koskevassa maailmanlaajuisessa katsauksessa. Kaikki Itämeren maat ovat myös raportoineen EU:lle itämerennorpan suojelun tason epäsuotuisaksi. Perämeren kanta ei ole saavuttanut Helcomin Seal Specialist Groupin asiantuntijoiden määrittelemää erittäin varovaisen pyynnin mahdollisesti sallivaa 10 000 yksilön kokoa. Syynä norpan uhanalaisuuteen on pieni ja pirstoutunut kanta, alentunut lisääntymisteho sekä leudontuvien talvien lajin lisääntymiselle aiheuttamat ongelmat.

WWF pitää käsittämättömänä, että Suomi aloittaisi kansainvälisesti uhanalaiseksi luokitellun ja epäsuotuisalla suojelun tasolla olevan alalajin pyynnin ilman perusteita. Pyyntin aloittaminen vaarantaisi Itämeren ainoan kohtuullisen kokoisena säilyneen norppakannan mahdollisimman häiriöttömän kasvun tilanteessa, jossa kasvu on ilman pyyntiäkin normaalia alempi ja koko alalajin tulevaisuus on enenevästi tämän osakannan varassa.

Norpan kalastukselle aiheuttamista vahingoista ei ole saatu lainkaan pitävää näyttöä. Jos norpan todetaan aiheuttavan merkittäviä kalastusvahinkoja, ainoa uhanalaisen lajin suhteen kyseeseen tuleva toimintatapa on pyydystekniikan kehittäminen sekä kalastajille vahingoista maksettavat korvaukset.

Ruotsi ja Viro eivät suunnittele itämerennorpan pyyntiä. WWF katsoo, ettei itämerennorpalle tule nykyisessä tilanteessa missään tapauksessa osoittaa myöskään Suomessa pyyntilupia.

Halli

MMM ehdottaa 1050 yksilön pyyntikiintiötä. Suomen lainsäädännön kattamalla alueella tavattu hallien määrä on ollut viime vuosina 3000–4000 yksilön tasolla. WWF ei käsitä, miten tämän kokoisen metsästysalueen kantaan voidaan ehdottaa yli tuhatta pyyntilupaa. Ehdotetun suuruinen kiintiö rikkoisi räikeästi kestävänsä metsästyksen periaatetta, ja vaarantaisi lajin suotuisan suojelun tason Suomessa.

Ahvenanmaa on jo myöntänyt 450 harmaahylkeen pyyntilupaa. Näin ollen Suomen valtialueen pyyntilupien määrä nousisi MMM:n ehdotuksen mukaan 1500 yksilöön, joka RKTL:n lausunnon (8.6.2010) mukaan olisi koko Itämeren harmaahyljekannan suurin kestävä pyyntimäärä. Nyt Suomi yksin (Manner-Suomi ja Ahvenanmaa) olisi sallimassa tämän määrän.

Kun Suomen ja Ahvenanmaan yhteinen hallin laskentakanta on noin 9 000 – 10 000 yksilöä, valtialueen yhteinen 1500 hallin pyyntikiintiö ylittäisi myös harmaahyljekannan potentiaalisen kasvunopeuden (7–10 % vuodessa) perusteella arvioiden räikeästi kestävänsä

for a living planet

pyynnin rajat. Ruotsin alueella on laskennoissa tavattu viime vuosina noin 10 000 hallia. Kuitenkin Ruotsi on myöntänyt vain 230 harmaahylkeen pyyntilupaa.

Esitys pyyntimääristä on myös osa-alueilla ristiriidassa kestävä metsästyksen periaatteiden kanssa. Esimerkiksi Suomenlahden muutaman sadan harmaahylkeen laskentakantaan ehdotetaan lähes sataa pyyntilupaa (= noin 20% laskentakannasta). Suomen valtialueen hallimäärä ei ole kasvanut viime vuosina, vaan vuoden 2006 laskentatulosta on edelleen ainoa 10 000 hallin ylitys laskentahistoriassa. Peräti 1500 hallin pyyntikiintiö Manner-Suomessa ja Ahvenanmaalla voi johtaa kannan selkeään laskuun ja levinneisyysalueen rajoittumiseen ja uhkaa siten hallin suotuisaa suojelun tasoa.

Ehdotetut pyyntimäärät vaarantavat harmaahylkeen suotuisan suojelun tason Suomessa. WWF:n mielestä ehdotetut pyyntilupamäärät ovat kokonaisuudessaan kestäättömän suuret. WWF vaatii pyyntimäärien selkeää vähentämistä kaikilla osa-alueilla kestävä tasolle.

Maasuurpedot, yleistä

WWF on huolestunut MMM:n nykyisestä linjasta suurpetoja kohtaan: kestävä verotuksen periaatteesta on monen lajin kohdalla ja erityisesti Pohjois-Suomessa luovuttu, ja kiistatta olemassa olevaan salametsästysongelmaan ei ole puututtu läheskään riittävällä tarmokkuudella. Lausunnolla oleva esitys ei ota huomioon sitä, että RKTL:n arviot kestävästä verotusmäärästä pitävät sisällään kaiken ihmisen suoraan aiheuttaman kuolleisuuden. Tämä tarkoittaa, että salametsästyksen osuus on otettava kiintiössä huomioon: laittoman pyynnin seurauksena tapettavien yksilöiden määrä on arvioitava parhaimman saatavilla olevan tiedon ja varovaisuusperiaatteen mukaan, ja tämä määrä on vähennettävä suurimmasta sallitusta saalismäärästä, jotta arvioitua kestävää verotusta ei millään alueella ylitetä ja suotuisan suojelun tasoa vaaranneta. Näin ei esityksessä ole tehty, vaikka kaikkien suurpetojen ja erityisesti uhanalaisten suden ja ahman osalta laittoman pyynnin tiedetään olevan hyvin merkittävä tekijä. Suden kohdalla tämä on johtanut tilanteeseen, jossa jo entuudestaan erittäin uhanalaiseksi luokiteltu kanta on hälyttävästi edelleen pienentynyt, ja lajin suotuisasta suojelun tasosta ollaan kaukana suden hävittyä harjoitetun politiikan seurauksena lisääntyvänä lajina Lapista kokonaan.

Vaikka laiton pyynti on tärkein syy suden ja ahman uhanalaisuuteen, kunnollista viranomais selvitystä suurpetojen laittomasta pyynnistä ei Suomessa ole edelleenkään tehty. Tällaisen selvityksen tekemisillä on kiire mm. tulevien vuosien pyyntikiintiöpäätösten pohjaksi.

Susi

Susi on erittäin uhanalainen (EN) laji, jonka kohdalla suotuisan suojelutason tavoittaminen sekä salametsästyksen vaikutus on erityisesti pidettävä mielessä poikkeuslupia myönnettäessä. Erittäin uhanalaisesta asemastaan huolimatta susikanta on RKTL:n lausunnon (29.6.2010) mukaan edelleen pienentynyt, mikä on osoitus Suomessa viime vuosina harjoitetun politiikan epäonnistumisesta.

for a living planet

Poronhoitoalueella ehdotettu suurin sallittu saalismäärä (10 yksilöä) ylittää räikeästi kestävän verotuksen. RKTL:n minimiarvio alueen susikannasta on vain 10 yksilöä, eli esityksen mukaan jopa jokainen poronhoitoalueen susi voitaisiin tappaa luvallisesti, missä salametsästyksen aiheuttamaa poistumaa ole vielä huomioitu lainkaan. Tällä hetkellä koko Lapissa ei ole yhtään vakituista lisääntyvää susilaumaa. Susi elää ja lisääntyy luontaisesti nimenomaan laumana.

Suomen susikannan hoitosuunnitelman (2005) mukaan tavoitteena on suden suotuisa suojelutaso. Tämä tarkoittaa, että laji pystyy pitkällä aikavälillä selviytymään luonnollisten elinympäristöjensä elinkelpoisena osana, ja että lajin luontainen levinneisyysalue ei pienene. Poronhoitoalueella suden hoitosuunnitelman tavoitteena on myös turvata susien liikkuminen Suomen kautta Skandinavian ja Venäjän välillä. Nyt harjoitettava politiikka, jossa suden ei sallita asettua ja lisääntyä Lapissa edes luonnonsuojelualuilla, on räikeästi ristiriidassa hoitosuunnitelmassa asetettujen tavoitteen kanssa. Kiireiseksi tavoitteeksi on asetettava suden palauttaminen lisääntyvänä lajina Lapin suurille luonnonsuojelualueille. Näin ollen suden pyyntilupia ei tule myöntää lainkaan luonnonsuojelualueille Lapissakaan.

Muualla maassa esitetyt suurimmat sallitut poistomäärät ovat hyväksyttävällä tasolla, selvästi alle RKTL:n arvioiman kestävän verotuksen. Näin tulee ollakin, koska tavoitteena on oltava suden ennestään huonontuneen suojelutilanteen nopea parannus. Ehdotetun suuruiset kiintiöt mahdollistavat mahdollisten ”ongelmayksilöiden” poistot.

Kaikkien osa-alueiden tilannetta pitää tarkastella vielä uudestaan, kun RKTL tarkoittaa susikanta-arviotaan myöhemmin syksyllä. Lisäksi erittäin uhanalaisen suden osalta on otettava huomioon, kuten RKTL lausunnossaan toteaa, että susien vähäisestä määrästä johtuen samansuuruisen susisaalis voi johtaa toisistaan suuresti poikkeaviin kehityssuuntiin susikannassa, riippuen saaliiksi päätyvien eläinten iästä, sukupuolesta ja asemasta susiyhteisössä. Tässä tulee erittäin uhanalaisen lajin kyseessä ollessa noudattaa varovaisuusperiaatetta, eli mitoittaa kiintiö susikannan kasvun kannalta epäsuotuisimman mahdollisuuden mukaan.

Ilves

Tässä ehdotetut poistumat olisivat RKTL:n kanta-arvioihin nähden kohtuullisella tasolla. Valtaosa ilveksen pyyntiluvista myönnettäneen tänäkin vuonna kuitenkin vasta myöhemmin syksyllä erikseen ns. kannanhoidollisina lupina. Kuten muidenkin suurpetojen kohdalla, myös salametsästyksen aiheuttama poistuma on arvioitava ja otettava huomioon vähentämällä se suurimmasta sallitusta saalismäärästä. Lisäksi on huomattava, että poronhoitoalueen ilveskanta on tuntuvasti pienentynyt moninkertaisesti kestävän verotuksen tason ylittäneiden myönnettyjen lupien määrän myötä. Kestävän verotuksen taso on laskettava perustuen tuoreempaan kannanarvioon. Tilannetta pitää tarkastella, kun RKTL ilmoituksensa mukaan tarkoittaa ilveskanta-arviotaan myöhemmin, ja kestävän verotuksen tasossa on pysyttävä.

for a living planet

Karhu

Poronhoitoalueella ehdotettu suurin sallittu saalismäärä (50 yksilöä) ylittää RKTL:n arvion kestävän verotuksen määrästä (45 yksilöä), eikä laittoman pyynnin osuutta ole vielä otettu huomioon. Poronhoitoalueen saalismäärää tulee vastaavasti alentaa kestävälle tasolle, ottaen huomioon salapyynnin aiheuttama poistuma.

Itä- ja Länsi-Suomessa esitetyt kiintiöt ovat kestävällä tasolla, ja erityisesti Itä-Suomen osalta ilmeisesti myös salametsästyksen aiheuttama poistuma on otettu huomioon, mikä on kiitettävää.

RKTL:n riistanhoitopiireittäin arviomaa kestävän verotuksen määrää (ottaen huomioon arvioitu salametsästyksen osuus) ei tule missään riistanhoitopiirissä ylittää lupia myönnettäessä. Niihin riistanhoitopiireihin, joiden karhukanta ei RKTL:n arvion mukaan kestä verotusta lainkaan (= Etelä-Häme, Oulu poronhoitoalueen ulkopuolella, Pohjois-Savo, Ruots. Pohjanmaa, Satakunta, Uusimaa, Varsinais-Suomi) ei lupia tule myöntää.

Saukko

Saukkokannan arvioituun kokoon nähden ehdotetut suurimmat sallitut saalismäärät ovat kohtuullisella tasolla. Koska luonnonvesistöissä saukko ei aiheuta haittaa kala- tai rapukannoille, tulee myönnettävät luvat tarkasti kohdentaa – kuten esitetäänkin – vain kalan- tai ravunkasvatukselle kasvatusaltaissa merkittävää haittaa aiheuttaviin yksilöihin. Jokaisessa tapauksessa on jo lupaa haettaessa selvitettävä, miksi kasvatusaltaiden saukonpitävä aitaaminen tai muu ratkaisu aiheutuvan erityisen merkittävän vahingon estämiseksi ei ole mahdollinen. Kasvatusaltaiden aitaaminen saukonpitävästi on myös kalankasvatuksen kannalta kestävämpi ratkaisu, sillä metsästämyllä poistetun saukon tilalle saapuu usein uusi saukko. On myös määriteltävä, mikä on kalan- tai ravunkasvatuksen kannalta erityisen merkittävä vahinko.

Rannikkoon rajoituville alueille lupia ei tule myöntää ollenkaan, jotta RKTL:n lausunnon mukainen tavoite ("kannan tulisi antaa vahvistua selvästi") voi toteutua.

Euroopanmajava

Pidämme 250 pyyntiluvan (yli 10% arvioidusta kannasta) sallimista Satakunnan riistanhoitopiirissä liian suurena määränä, koska tavoiteltavaa on euroopanmajavan levittäytyminen uusille alueille.

WWF *for a living planet*[®]

Helsinki 26.7.2010

WWF Suomi

Jari Luukkonen
suojelujohtaja

Petteri Tolvanen
ohjelmapäällikö